SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Výbor společnosti psychosomatické medicíny se rozhodl předat ocenění za přínos pro psychosomatiku zasloužilým kolegům a kolegyním během 18. konference v Liberci. Protože byla konference z důvodů pandemie o rok odložena, uveřejníme rozhovory s některými oceněnými zde.

OBRÁZEK 7_ PROF.JOŽO HAŠTO, FOTO Š.PIKOUS

ROZHOVOR S PROF. MUDR. JOŽO HAŠTO, PH.D.

Ptá se Aneta Paurová

Co Vás přivedlo k oboru psychosomatiky?

Zvedavosť, ako človek funguje. Ako súvisí jeho subjektívny svet a jeho správanie s tým, čo sa deje v tele a čo vníma a prežíva a ukladá v sebe z vonkajšieho sveta.

Kto byl pro Vás v psychosomatice největší inspirací?

Ešte pred štúdiom medicíny to bol Sigmund Freud, čítanie jeho prác posilnilo môj záujem o subjektívne svety a introspekciu, potom počas medicíny v Prahe čítanie časopisu Zeitschrift fur Psychosomatische Medizin und Psychoanalyse, ktorý vydával Werner Schwidder a Annemarie Duhrssen, bol dostupný v čitárni v Lékařském domě. Ako medik som fiškusoval na Psychiatrickej klinike Vladimíra Vondráčka a chodil som do

endokrinologického krúžku na klinike Josefa Charváta. Obaja títo šéfovia boli inšpiratívni a aj docenti, ktorí sa nám venovali. Neskôr ma zaujal Manfred Bleuler s jeho endokrinologickou psychiatriou a Franz Alexander s jeho poznatkami o psychosomatických ochoreniach.

V čem podle Vás spočívá podstata psychosomatické péče lékaře s pacientem?

V záujme a zvedavosti na jeho ťažkosti, okolnosti ich vzniku, reakcie pacienta na ne. Biomedicínske myslenie musí pritom lekár posunúť do bio-psycho-sociálneho. Už samotný dobrý empatický vzťah s pacientom má liečivý potenciál. Sprostredkováva ho o.i. pravdepodobne aj hormón oxytocín a synchronizácia biorytmov.

Kto je podle Vás psychosomatický pacient?

V užšom slova zmysle, ak jeho ťažkosti, symptómy, ich vznik a priebeh súvisia časovo a/alebo subjektívne so spracovávaním záťažových životných udalostí a jeho vnútorných pohotovostí. V širšom zmysle je to každý pacient, aj ten, ktorý má psychickú poruchu v dôsledku primárne somatického ochorenia, ktoré priamo ovplyvňuje mozgové funkcie alebo je pre človeka výzvou k psychosociálnemu vysporiadavaniu sa.

Myslíte si, že obor psychosomatika patří do dnešní medicíny?

Áno, a mal by mať ambíciu pozitívne ovplyvňovať aj iné medicínske špecializácie smerom k psychosomatickému chápaniu v užšom zmysle a aj v širšom zmysle k bio-psycho-sociálnemu chápaniu zdravia a choroby/poruchy.

Co jste přinesl do oboru psychosomatiky?

Vyškolil som mnoho lekárov a psychológov v terapeutických metódach, ktoré môžu pomôcť časti psychosomatických pacientov. Ide napr. o autogénny tréning-základný i vyšší, meditačný stupeň, Jacobsonovu progresívnu svalovú relaxáciu, hypnózu, hlbinné, resp. psychodynamické psychoterapie, inicioval som vzdelávanie v metódach diagnostiky a terapie traumy (hlavne formou EMDR). V našom Vydavateľstve F som zariadil preklady a vydania viacerých kníh, ktoré súvisia s psychosomatikou, napr. *G. Rudolf, P. Henningsen: Psychoterapeutická medicína a psychosomatika*. Úvodná učebnica na psychodynamickom základe. Na Univerzite Palackého v Olomouci v Institutu sociálního zdraví vediem pod organizačnou akademickou záštitou prof. Petra Tavela školenia v psychosomatike. V ČR a SR na reprezentatívnych vzorkách dospelého obyvateľstva skúmame súvislosti medzi psychickou traumatizáciou v detstve, subjektívnym prežívaním blízkych vzťahov, subjektívnymi pocitmi osamelosti, resilienciou a chronickými zdravotnými ťažkosťami. Výsledky sú fascinujúce, postupne ich publikujeme.

A co přinesl obor psychosomatika Vám?

Odmeňovaná je moja zvedavosť a záujem ako človek funguje a ako mu možno pomáhať pri ťažkostiach.

Co si myslíte o současné situaci psychosomatiky ve zdravotnictví a společnosti?

V ČR ste na tom lepšie, dá sa u Vás atestovať z psychosomatiky. To na Slovensku nemáme. Snažíme sa aspoň, aby bola dostupnejšia psychoterapia. Ale ide to pomaly. Myslím si, že musíme dať pozor, aby nebola psychosomatika v spoločnosti diskreditovaná. Je totiž v hre tendencia niektorých akože odborníkov alebo priamo šarlatánov skrývať za dobre znejúci pojem psychosomatika rôzne vedecky nepodložené a nepotvrdené, niekedy až ezoterické prístupy a postupy. Niekedy ide zrejme o prejavy magického, autisticko-dereistického myslenia, prípadne

v kombinácii až s liečiteľskými bludmi, inokedy sú pravdepodobné i pekuniárne motivácie.

Otázky: Mgr. Aneta Paurová
za Výbor Společnosti psychosomatické medicíny ČLS JEP
Odpovede:
Prof. MUDr. Jozef Hašto, Ph.D.
Pro mente sana
Bratislava 3. 2020